

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Nordland fylkeskommune

Dato: 02.04.2024

Deres ref: 24/1599

Vår ref: 24/00256

NIBIO

Postboks 115, 1431 Ås

Tlf: 406 04 100

post@nibio.no

nibio.no

Org. nr: 988 983 837

Innspill til planprogram Nordland fylkeskommune - regional plan for arealforvaltning

Vi viser til deres høring 26. januar, av planprogram for regional plan for arealforvaltning. Faglige vurderinger i NIBIO er koordinert av seniorforsker Inger Hansen, Avdeling Vilt og utmarksressurser i Divisjon Skog og utmark.

I forslag til planprogram er det valgt ut tre fokusområder for planarbeidet:

- Arealforvaltning i det grønne skiftet
- Bærekraftig arealforvaltning og attraktive samfunn
- Arealforvaltning i kystsonen

Innspill fra NIBIO

Etter NIBIOs vurderinger gir nasjonale føringer knyttet til klima, miljø, samfunnsikkerhet og matberedskap store muligheter for Nord-Norge og Nordland. Interesse motsetninger knyttet til arealbruk vil eksempelvis føre med seg utfordringer, men også muligheter. Vi vil spesielt påpeke viktighetene av kunnskapsgrunnlaget, som forutsetning for god regional forvaltning.

Samfunnsoppdraget til jordbruket er å sikre Norges befolkning nok og trygg mat produsert på norske naturressurser, og slik bidra til arbeid, god ernæring og helse. Et aktivt landbruk i stort er en forutsetning for å nå nasjonale mål om selvforsyning, et grønt skifte og verdiskaping i attraktive samfunn. Siste års utfordringer med redusert landbruk i Nordland, kan etter vår vurdering adresseres bedre i planprogrammet.

Nordland er Norges nest beste beitefylke når vi tenker beitekvalitet, men hvor bare 1/3 av beitekapasiteten er benyttet (eks Rekdal & Angeloff 2021 [Arealrekneskap i utmark. Utmarksbeite –](#)

NIBIO

[ressursgrunnlag og beitebruk](#); Strand m.fl. 2021 [Verdiskaping i utmark: Status og muligheter](#)).

Sikring av utmarksbeitene, både til rein og husdyr, er etter vår vurdering svært viktig. Det er økende press/konkurransen om utmarkas arealer fra ulike industriaktører og reiseliv/hyttebebyggelse, jakt og friluftsliv. Dette kan føre til konflikter med beitenæringene, i tillegg til utfordringer næringen har med rovvilt i mange områder, som også kan være begrensende for beitebruken i utmarka. NIBIO vil derfor peke på beitebruksplaner som et godt verktøy for å regulere bruk av utmarka til ulike formål. Formålet med en slik plan er å dokumentere beitebruken slik den drives, bidra til å synliggjøre verdiskapingen denne virksomheten står for og skape grunnlag for en god og oppdatert forståelse for beitenæringa hos politikere, forvaltning og samfunnet omkring (nsg.no). Beitebruksplaner er et godt grunnlag for håndtering av behovet for beitearealer i utmarka i forbindelse med kommunal og fylkeskommunal arealplanlegging.

Vi vil for øvrig peke på eksempler på viktige kunnskapsgrunnlag innen reindriftens arealbruk og beitebruk generelt:

- [Klimatilpasning i reindriften](#), rapport fra arbeidsgruppe 12. desember 2023, som også omtaler arealbruk i et bredere perspektiv
- [Kartlegging av forsknjng på reindriftsområdet – kunnskapsgrunnlag og forskningsbehov](#), NIBIO rapport bl.a. om mye om beiteressursgrunnlaget og kumulative effekter (sumeffekter av alle arealinngrep og forstyrrelser i et beiteområde)
- [Utmarksbeite for husdyr i Nord-Norge – ressursgrunnlag og beitebruk](#), om beitetrykk og beitekapasitet fra våre husdyr og rein i Nordland

NIBIO merker seg for øvrig at de arealstrategiske føringene fra Regional plan for høstbart vilt og innlandsfisk skal utvikles og implementeres i regional plan for arealforvaltning. Vi minner i så måte om NIBIOs betydelige portefølje innen temaet og at vi gjerne bidrar inn til kunnskapsgrunnlaget i det videre arbeidet med planen og forvaltningen i Nordland.

Med vennlig hilsen

Per Stålnacke

Forskningsdirektør, NIBIO